

Uppgifter om felaktig behandling av en asylsökande i samband med förvarstagning har inte kunnat klarläggas på grund av att polisen försummat sin dokumentationsskyldighet

---

Bakgrund och utredning

AA anmälde Polismyndigheten i Västernorrlands län till JO. Anmälan avsåg behandlingen av en asylsökande i samband med förvarstagning.

I anmälan uppgavs bl.a. följande. Den 6 december 2007 kom två polismän till förläggningen i Timrå för att ta BB i förvar. BB fördes till polisstationen i Sundsvall där han vid 13-tiden visiterades av fyra poliser. De tog av honom skorna och alla kläder samt satte honom i arrest. Beslutet om förvarstagande lästes upp för honom. Han bad att få sina kläder tillbaka men nekades detta. Han talade om att han led av njursten och dåligt hjärta samt bad om en filt, vilket också nekades honom. Vid 14-tiden fick han ett njurstensanfall men först vid 21-tiden fördes han till sjukhus. Åter i cellen fick han ett tunt lakan men inte någon filt. På förmiddagen den 7 december fördes han till förvaret i Märsta.

Anmälan remitterades till Polismyndigheten i Västernorrlands län, som inkom med ett svar. Eftersom detta var ofullständigt anmodades myndigheten återigen att yttra sig över anmälan. I ett yttrande uppgav länspolismästaren CC därefter i huvudsak följande.

Migrationsverket i Sundsvall begärde handräckning av polismyndigheten för att genomföra ett beslut om förvar. Handräckningsbegäran inkom den 26 november 2007 och avsåg BB. Enligt begäran skulle berörd person tas i förvar och transporteras till Migrationsverkets förvar i Gävle.

JO har i en skrift daterad den 2 juli 2008 efterfrågat ett förnyat yttrande från polismyndigheten. Ytrandet ska främst beröra hur sjukhuskontakten initierades och om myndighetens hantering i samband med detta. JO önskar även erhålla en redogörelse över hur själva kommunikationen med BB ägde rum då det synes ha förelegat behov av tolkning.

Polismyndigheten kan vid genomgång av ärendet konstatera att det saknas anteckningar om varför BB transporterades till sjukhuset samt vem som beslutade om denna transport. Det framgår inte heller vem som var föredragande. Kontakt har återigen tagits med de inblandade vid polismyndigheten men ingen kan dra sig till minnes det inträffade. Polismyndigheten kan inte annat än konstatera att vi har brustit beträffande dokumentation.

Avseende hur själva kommunikationen med BB ägde rum har polismyndigheten kommit fram till följande. Initialt i samband med delgivningen av förvarsbeslutet skedde det en telefontolkning. BB upplystes då bland annat om hur det fungerar i arresten och om vilken knapp man ska trycka på för att tillkalla vakten. Tyvärr har det därutöver inte gått att klarlägga på vilket sätt kommunikationen ägde rum. Det saknas anteckningar om hur parterna kommunicerade i samband med BB:s insjuknande. De inblandade vid polismyndigheten kan inte heller i det här avseendet dra sig till minnes det inträffade. Polismyndigheten kan även på denna punkt konstatera att det föreligger dokumentationsbrister i ärendet.

På grund av redovisade brister kan myndigheten så här i efterhand inte avgöra om det i samband med insjuknandet förelåg ett behov av att anlita tolk eller ej.

Med anledning av det inträffade så kommer polismyndigheten att vidta de åtgärder som krävs för att utbilda och informera berörd personal avseende vikten att dokumentera vidtagna åtgärder och beslut.

Rättslig reglering

Enligt 11 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716) ska en utlännings som hålls i förvar behandlas humant och hans eller hennes värdighet ska respekteras.

Enligt 11 kap. 2 § tredje stycket utlänningslagen föreskrivs följande. För behandlingen av en utlännings som enligt 10 kap. 20 § placerats i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest gäller lagen (1976:371) om behandlingen av häktade och anhållna m.fl. (häkteslagen) i tillämpliga delar. Utläningen ska, utöver vad som följer av nämnda lag, beviljas de lättnader och förmåner som kan medges med hänsyn till ordningen och säkerheten inom anstalten, häktet eller arresten.

Av 2 § häkteslagen framgår att om det inte är uppenbart onödigt, ska den häktade senast vid ankomsten till förvaringslokalen kroppsvisiteras för eftersökande av föremål som han eller hon enligt vad som följer av denna lag inte får inneha.

Av 4 § häkteslagen framgår bl.a. följande om rätten till sjukvård. Vid behandlingen ska hänsyn tas till den häktades hälsotillstånd. En häktad som bedöms behöva hälso- och sjukvård eller som begär att läkare ska tillkallas, ska så snart som möjligt undersökas av läkare, om inte sådan undersökning uppenbarligen är onödig. En läkares anvisningar om vården av en häktad som är sjuk ska iakttas. Behöver den häktade sjukhusvård, ska sådan beredas honom eller henne så snart som möjligt.

Bedömning

I sitt beslut den 11 december 2008 uttalade *JO Axberger* följande.

Som polismyndigheten numera konstaterat föreligger stora brister beträffande dokumentationen i ärendet. BB fördes uppenbarligen till sjukhus, men polismyndigheten kan inte ge några som helst upplysningar om varför det skedde. Det innebär att anmälares uppgifter kring detta i princip står oemotsagda. Kravet på dokumentation bärs bl.a. upp av intresset att kunna redovisa att tvångsmedel gentemot enskilda används i enlighet med de regler som gäller. Det är med andra ord en rättssäkerhetsfråga. Det finns därför anledning att se allvarligt på bristerna. Polismyndigheten har i sitt andra yttrande aviserat att man ska vidta åtgärder i

anledning av det inträffade. Jag förutsätter att åtgärderna även följs upp, till kontroll av att de får avsedd effekt.